

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 13/2 2024 s. 629-649, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

**UZAKTAN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENEN
ÖZERKLİĞİ DAVRANIŞLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Beyzanur DURMUŞ ÖZ*

Kübra ŞENGÜL**

Geliş Tarihi: 9 Ocak 2024

Kabul Tarihi: 25 Nisan 2024

Öz

Bu araştırmanın amacı uzaktan eğitim aracılığıyla Türkçe öğrenen öğrencilerin bu süreçteki öğrenme özerkliği davranışlarının ortaya konması ve bu davranışların bazı değişkenler açısından incelenmesidir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması modeli tercih edilmiştir. Çalışmanın örneklemini yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 143 öğrenci oluşturmuştur. Elde edilen veriler SPSS isimli programda analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin büyük çoğunluğunun derslere düzenli katılım sağlamaya gayret ettikleri, öğrencilerin ödev ve verilen görevleri yerine getirme konusunda yüksek düzeyde özerk davranış gösterdikleri, öğrencilerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunları çözme noktasında öğreticilere göre özerk davranmadıkları ancak kendilerine göre yeterli düzeyde özerk davrandıkları görülmüştür. Öğrenciler uzaktan Türkçe öğrenme sürecinin tamamında yeterli düzeyde özerk davranış sergilediklerini belirtmişlerdir. Ancak uzaktan Türkçe öğrenme sürecinde Web 2.0 araçlarının kullanımını ve derslere kamerayla katılım sağlama düzeyi düşük bulunmuştur. Ayrıca verilerin analizinde uzaktan eğitimde derse katılım ve dersin düzenli takip edilmesi, etkileşim ve öz değerlendirme alt boyutlarında kadınların erkeklerden daha özerk davrandıkları, öğrencilerin yaşı ve özerk davranışları arasında bir ilişkinin bulunmadığı, öğrencilerin eğitim düzeyleri ile derse katılım ve derse düzenli takip etmeleri arasında ise ilişki bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan Eğitim, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, öğrenen özerkliği, dil öğretimi, uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi.

* Doktora Öğrencisi; Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, bnurdurmus16@gmail.com

** Doç. Dr.; Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, kubratursengul@gmail.com

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulu, 14.06.2021 tarih ve 220 sayılı karar.

**INVESTIGATION OF LEARNER AUTONOMY BEHAVIORS IN
TERMS OF SOME VARIABLES IN DISTANCE TEACHING
TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE**

Abstract

The aim of this research is to reveal the learning autonomy behaviors of students learning Turkish through distance education and to examine these behaviors in terms of some variables. Survey research model, one of the quantitative research methods, was preferred in the study. The sample of the study consisted of 143 students learning Turkish as a foreign language. The data obtained was analyzed in the program called SPSS. As a result of the study, it was observed that the majority of the students who learned Turkish through distance education tried to attend classes regularly, the students showed a high level of autonomous behavior in completing homework and assigned tasks, and the students did not behave autonomously compared to the instructors in solving the problems they encountered in distance education, but they behaved sufficiently autonomously according to themselves. Students stated that they exhibited a sufficient level of autonomous behavior during the entire distance Turkish learning process. However, the level of use of Web 2.0 tools and camera participation in lessons during the distance learning Turkish process was found to be low. In addition, in the analysis of the data, it was found that women behaved more autonomously than men in the sub-dimensions of participation in the lesson and following the lesson regularly, interaction and self-evaluation in distance education, there was no relationship between the age of the students and their autonomous behavior, and a relationship was found between the education levels of the students and their participation in the lesson and their regular follow-up of the lesson has been detected.

Keywords: Distance education, teaching Turkish as a foreign language, learner autonomy, language education, teaching Turkish as a foreign language from a distance.

Giriş

Günümüz dünyasının hızla küreselleşme ve büyük bir hızla değişme gibi bir özelliği olduğu bilinmektedir. Gelişen ve değişen dünya düzeninin en büyük öncüsü olan teknoloji, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da yeniliklerin ve gelişmelerin öncüsü olmaktadır. Dünya genelinde hızla değişen ve yenilenen eğitim yaklaşımları Türk eğitim sisteminde de kendisine yer bulmaktadır. Türk eğitim sisteminde 2005-2006 yıllarına kadar davranışçı eğitim modeli tercih edilmiş, 2005-2006 yılları itibarıyla ise daha yenilikçi ve modern eğitim yaklaşımlarına imkân tanıyan yapısalcı eğitim modeline geçiş yapılmıştır. Bu yaklaşıma göre: “Eğitim programında içerik olup olmamasından çok öğrenenin süreç içinde içerik ile etkileşimde bulunma ve onu anlamlandırabilmesi önemlidir. Öğrenenlerin ortak ilgilerinden ortak içerik belirlenir”.

Yapılandırmacı yaklaşımın benimsenmesiyle birlikte bazı kavramlar hayatımıza girmiştir. Bu kavramlardan biri de “özerk öğrenme”dir. Bu kavram Henri Holec tarafından 1981 yılında ortaya atılmış olsa da kavramın hayatımıza girmesi 2005-2006 yıllarını bulmuştur. Özerk öğrenme kavramı, yapılandırmacı eğitim anlayışıyla örtüşen bir kavramdır. Özerk öğrenme süreci öğrenenlerin derste aktif olduğu, katılım noktasında istekli olduğu, öğrenme sürecine dair sorumlulukları üstlendiği bir süreçtir. Yapılandırmacı yaklaşım da tam olarak bu süreçleri destekler. Özerk öğrenenlerin öğrenme sürecini kendileri yönetmeye çalışması,

öğretmenlerini bu süreçte tam bir rehber ve yol gösterici olarak kullanmaları gibi yönleriyle yapılandırmacı anlayış ve özerk öğrenme süreci birbirlerini tamamlar niteliktedir.

Öğrenen özerkliği kavramı en geniş hâliyle, öğrenenlerin öğrenme sorumluluklarını üstlenmesi anlamına gelmektedir. Öğrenme sürecinin sorumluluğunu alan bireyler, bu sorumlulukları üstlendikleri ölçüde özerk öğrenen olabilmektedirler.

Holec'e (1981) göre öğrenen özerkliğinin üç farklı tanımı bulunur. İlk tanımında öğrenenler öğretmenlerden bağımsız olarak çalışırlar. Bağımsızlıktan kasıt öğrencinin tamamen yalnız veya kendi programına göre hareket etmesi değildir. Öğrenci, daha önce hazırlanmış olan ders programlarından yararlanarak öğrenme sürecini ilerletir. İkinci tanım ise öğrencinin daha da aktif olduğu bir süreci bizlere anlatır. Bu tanımda, ilk tanımda mevcut programı uygulayan öğrenci artık program üzerinde değişiklik yapabilmekte ve katkısını ortaya koyabilmektedir. Dolayısıyla bu tanımda öğrenen daha aktif konumdadır. Üçüncü tanımda ise artık öğrenci için tam anlamıyla "özerk öğrenen" diyebildiğimiz bir durum ortaya konulur. Öğrenci, artık özerk öğrenme davranışını bir nitelik olarak kazanmıştır ve öğrenme sürecinde kullanabilecektir. Ancak özerk öğrenme davranışı bir anda ve kolayca kazanılabilen bir davranış değil, aşamaları olan bir süreçtir.

Özerklik kavramı birçok farklı kavramla birlikte anılmaktadır. Bu kavramlar öz düzenlemeli öğrenme, öz yönetimli öğrenme, öğrenen merkezli yaklaşım ve bağımsız öğrenme gibi kavramlardır. Ancak özerklik kavramı her ne kadar bu kavramlarla anılıyor olsa da esasında oldukça sistematik ve çok yönlü bir kavramdır.

Özerk öğrenme davranışları gerçekleştiren bireyler özerk öğrenenler olarak nitelendirilmektedir. Candy (1991) özerk öğrenenleri, bulundurmaları gereken niteliklerle tanımlamıştır. Bu nitelikler şu şekilde sıralanmıştır: Özerk öğrenenler; düzenli ve disiplinli olmalı, mantıklı ve analitik olmalı, yansıtıcı (düşünceli) ve kendinin farkında olmalı; merakını, güdüsünü ve açık sözlülüğünü sergileyebilmeli, esnek olmalı, kararlı ve sorumluluk sahibi olmalı, atılgan ve yaratıcı olmalı, kendine güvenmeli ve olumlu bir benlik algısına sahip olmalı, bağımsız ve kendi kendini idare eden bir birey olmalı, bilgiye ulaşma becerileri geliştirmeli, öğrenme süreci hakkında bilgi sahibi olmalı, değerlendirme kriterleri geliştirmeli ve kullanılmalıdır.

Öğrenmenin her alanında olduğu gibi yapılandırmacı yaklaşım ve özerk öğrenme kavramları dil öğrenme sürecinde de oldukça önem arz eder. Çünkü dil öğrenme süreci öğrencinin oldukça fazla sorumluluk alması gereken, sürecin getireceklerinin farkında olarak yürütülmesi gereken önemli bir süreçtir. Bu sebeple özerk öğrenme kavramı, dil öğrenme süreçleriyle doğrudan ilişkili şekilde anılmaktadır. Günümüz dünyasında bireyler ana dilleri dışında en az bir dil daha öğrenmeyi gerekli görmekteyiz. Yabancı dil öğrenimi mesleki yaşam, özel yaşam veya sosyal yaşam açısından oldukça önemli bir noktaya gelmiştir. Birçok dilde olduğu gibi Türkçe de son yıllarda daha fazla öğrenilmeye başlamış ve bu sürecin beraberinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı da daha fazla ön plana çıkan bir alan hâline gelmiştir. Günümüzde Web 2.0 araçları, yaygın internet kullanımı, medya araç gereçleri ve akıllı cihazlar sayesinde bilgiye daha kolay erişen öğrenciler (Er ve Alyılmaz, 2022) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenirken de özerk davranışlar sergileme imkânı bulmuşlardır. Dolayısıyla öğretmenler de bu yaklaşım doğrultusunda hareket etmiş ve özerk öğrenenlere rehberlik ederek süreci en doğru şekilde yönetmeye gayret göstermişlerdir.

Dil öğrenme sürecinde bir öğrencinin başarılı olabilmesi için planlı ve programlı şekilde çalışması, kendi eksiklerini tespit edebilmesi, her şeyden önemlisi bu sürece dâhil olmaya istekli ve motivasyon sahibi olması gerekmektedir (Alyılmaz, 2010). Tüm bu öğrenme sürecini gözden geçirerek süreç içerisinde yaşayabileceği olumsuzluklara göğüs germeli, öğrenme sürecinin tüm sorumluluklarını yerine getirebilmelidir. Dolayısıyla bu süreci gerçekleştirmiş bir öğrenci aynı zamanda yüksek düzeyde bir özerk öğrenen olmuştur.

Uzaktan eğitim; geleneksel öğretim-öğrenme yöntemlerinin sınırlılıkları nedeniyle sınıf etkinliklerini yürütme olanağının bulunmadığı durumlarda, eğitim etkinliklerini planlayanlar ve uygulayıcılar ile öğrenciler arası iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belirli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir (Alkan, 1987). Uzaktan eğitim, bireylere sunduğu modelle öğretim-öğrenme ortamının sınırlılıklarını ortadan kaldırmaktadır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yıllar içinde farklı kurumlar tarafından farklı şekillerde gerçekleştirilmiştir (Er, Biçer ve Bozkırlı, 2012). Çoğunlukla örgün eğitim yolu tercih edilmiş olsa da Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzaktan eğitim de zaman zaman tercih edilen bir öğretim şekli olmuştur. Uzaktan eğitim yolunun tercih edilmesinin birçok sebebi bulunabilir. Bunların başında öğretmen sayısının yeterli olmaması, eşzamanlı ders ortamının öğrenci ve öğretmen için elverişsiz olması, eğitim alınmak istenen kurumla öğrenci arasında fiziki mesafe bulunması veya bireylerin yoğun iş hayatları gibi sebepler yer almaktadır. Ancak 2019 yılının mart ayında hayatlarımıza girerek birçok alanı etkileyen Kovid-19 Pandemisi eğitim alanını da etkilemiş ve belirli sürelerle Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzaktan eğitim yolu tercih edilmiştir.

Alan yazınında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde özerk öğrenme davranışları ile ilgili çeşitli çalışmalar bulunsa da Kovid-19 Pandemisi boyunca sürdürülen uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin özerk öğrenme davranışlarının incelenmesi önemli bir araştırma konusudur. Bu sebeple uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin özerk davranışlarını tespit etmek amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

1. Yöntem

1.1. Problem Durumu

2020 yılının mart ayında Dünya Sağlık Örgütü tarafından ilan edilen pandemi dolayısıyla dünyada birçok ülkenin zorunlu olarak belirli sürelerde uzaktan eğitim sistemine geçtiği bilinmektedir. Normal eğitim düzeninde bir tercih olarak öğrencinin karşısına çıkan uzaktan eğitim bu kez öğrencilerin karşısına bir zorunluluk olarak çıkmıştır. Kimi öğrencinin kendi ülkesinden kimi öğrencinin ise Türkiye’de bulunarak katıldığı yabancı dil olarak Türkçe dersleri uzun bir süre uzaktan sürdürülmüştür. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde özerkliğin önemli bir kavram olmasıyla birlikte uzaktan eğitim sisteminde öğrencilerin özerk öğrenme davranışları gösterip göstermedikleri de önemli bir konudur. Bu doğrultuda “Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen bireylerin özerk öğrenme davranışları” konusunun incelenmesi gerekli hâle gelmiştir.

1.1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi

Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin özerk öğrenme davranışları nasıldır? Özerk öğrenme kavramı bazı değişkenler açısından değişmekte midir?

1.1.2. Alt Problemler

1. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme özerkliği davranışlarına ilişkin görüşleri nasıldır?

1.1. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin derse katılım ve dersin düzenli takibine ilişkin bulguları nasıldır?

1.2. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin ders dışı çalışma faaliyetlerine ilişkin görüşleri nasıldır?

1.3. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin dersteki etkileşimleri nasıldır?

1.4. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin öz değerlendirme yapabilmeye ilişkin görüşleri nasıldır?

1.5. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin mevcut imkânlardan yararlanmaya ilişkin görüşleri nasıldır?

1.6. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisine ilişkin görüşleri nasıldır?

2. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme özerkliği davranışlarına ilişkin görüşleri cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi açısından farklılaşmakta mıdır?

2.1. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme özerkliği davranışlarına ilişkin görüşleri cinsiyet açısından farklılaşmakta mıdır?

2.2. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme özerkliği davranışlarına ilişkin görüşleri yaş açısından farklılaşmakta mıdır?

2.3. Uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenen öğrencilerin öğrenme özerkliği davranışlarına ilişkin görüşleri eğitim düzeyi açısından farklılaşmakta mıdır?

1.2. Araştırmanın Modeli

Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama (survey) araştırmaları, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalardır (Büyüköztürk vd. 2020). Bu çalışmada uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin özerk öğrenme davranışlarını belirlemek amaçlandığından tarama araştırması tercih edilmiştir. Tarama yönteminde grubun özellikleri anketler aracılığıyla saptanır. Anket, aynı soru grubunun çok sayıdaki bireye e-posta / telefon yoluyla ya da bizzat kendisine sorulmasını içerir (Büyüköztürk vd. 2020).

1.3. Örneklem / Araştırma Grubu

Çalışmanın evreni uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen tüm bireylerdir. Örneklem ise Türkiye’de bulunan TÖMER birimlerinde uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 143 öğrenci ve Maarif Okulları bünyesinde uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 290 öğrencidir. Örneklem grubu rastgele örnekleme yöntemlerinden basit rastgele örnekleme yoluyla belirlenmiştir. “Basit rastgele örneklemede tüm birimler seçimde eşit şansa sahiptir. Uygulamada bütün 55 birimler listelenir ve listeden rastgele birimler seçilir.” (Kılıç, 2013). Seçilen öğrencilerin cinsiyet, yaş grupları ve eğitim düzeylerine ilişkin bilgiler şu şekildedir:

Tablo 1: Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Cinsiyetlerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken	Grup	N	%
Cinsiyet	Kadın	320	73,90
	Erkek	113	26,10
	Toplam	433	100

Tablo 1'e göre katılımcıların 320'si (%73,9) kadın, 113'ü (%26,1) erkektir.

Tablo 2: Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yaş Gruplarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken	Grup	N	%
Yaş	8-17 Yaş	294	67,90
	18-24 Yaş	139	32,10
	Toplam	433	100

Tablo 2'ye göre katılımcıların 294'ü (%67,9) 8-17 yaş grubuna; katılımcıların 139'u (%32,10) 18-24 yaş grubuna ait bireylerden oluşmaktadır.

Tablo 3: Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Eğitim Düzeylerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken	Grup	N	%
Eğitim Düzeyi	İlkokul	101	23,30
	Lise ve Dengi Okullar	240	55,40
	Ön Lisans	20	4,6
	Lisans	47	10,9
	Lisansüstü	25	5,8
	Toplam	433	100

Tablo 3'e göre katılımcıların 101'i (%23,3) ilkokul, 240'ı (%55,4) lise ve dengi okullar, 20'si (%4,6) ön lisans, 47'si (10,9) lisans, 25'i (%5,8) lisansüstü eğitimlerini tamamlayan bireylerden oluşmaktadır.

1.4. Veri Toplama Araçları

Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenen bireylerin özerk öğrenme davranışlarını ölçmek amacıyla 25 maddeden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Araştırmanın alt problemlerine ilişkin sorulara yanıt arar nitelikteki 25 madde Türkçe eğitimi alanında dört uzman tarafından değerlendirilmiş ve iç geçerlik sağlanmıştır. Anket, örnekleme benzer özellikler taşıyan örneklem dışındaki bir gruba uygulanmış ve bu ön uygulama sonucu alınan dönütlerle eksik noktalar ya da anlaşılmayan maddelerde düzenlemeye gidilmiştir. Anketin son hâli yine dört uzman tarafından değerlendirilmiştir. Anket, Türkçe seviyeleri maddeleri anlamaya yeterli olmayacak öğrenciler için hem İngilizce hem Türkçe hazırlanmıştır. Elektronik posta yoluyla üniversitelerin TÖMER birimlerinde eğitim gören öğrencilere ve Maarif Vakfı öğrencilerine ulaşılarak anketi cevaplandırmaları istenmiştir. Anketi toplamda 531 öğrenci cevaplandırmıştır. Kimi katılımcıların bazı maddeleri cevaplandırmamış olması sebebiyle bu katılımcıların cevapları elenmiş ve 433 katılımcının cevapları işlenmeye uygun bulunmuştur.

1.5. İşlem / Verilerin Toplanması

Çalışma için öncelikle Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kuruluna çalışma için gerekli belgeler gönderilmiştir. Etik Kurul kararı olumlu yönde olmuştur. Gerekli izinlerin alınmasının ardından katılımcı listesinde bulunan katılımcılara elektronik posta yoluyla ulaşılmıştır. Çalışmaya katılmak isteyen öğrenciler yine elektronik posta yoluyla tarafımıza dönüş sağlamış ve kendilerine Google Forms aracılığıyla iletilen anketi doldurmuşlardır. Katılımcılar ayrıca bir bilgilendirilmiş onam formunu onaylayarak tarafımıza iletmışlerdir. Bu işlemin ardından toplanan veriler işlenmeye başlanmıştır.

1.6. Verilerin Analizi

Anket verileri SPSS 23.0 Paket Programı'nda işlenmiştir. Likert tipi anketin değer farkının (5-1=4) değer yargısına (5) bölünmesiyle elde edilen 0,80'lik aralıklar, sıklık düzeyinin ve buna bağlı olarak uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin özerk davranışları sergileme düzeylerini belirlemiştir. Buna göre, 1.00-1.80 arasında sergileme düzeyi gösterenler “Hiçbir zaman” olup öğrencilerin özerk davranış sergilemede çok yetersiz olduklarını, 1.81-2.60 arasındakiler “Nadiren” olup öğrencilerin özerk davranış sergilemede yetersiz olduklarını, 2.61-3.40 arasındakiler “Bazen” olup öğrencilerin özerk davranış sergilemede kısmen yeterli olduklarını, 3.41-4.20 arasındakiler “Çoğu zaman” olup öğrencilerin özerk davranış sergilemede yeterli olduklarını, 4.21-5.00 arasındakiler ise “Her zaman” olup öğrencilerin özerk davranış sergilemede çok yeterli olduklarını ortaya koyacak şekilde yorumlanmıştır.

Değer Aralıkları	Sıklık Düzeyleri	Sergileme Düzeyleri
1.00-1.80	Hiçbir zaman	Çok yetersiz
1.21-2.60	Nadiren	Yetersiz
2.61-3.40	Bazen	Kısmen yeterli
3.41-4.20	Çoğu zaman	Yeterli
4.21-5.00	Her zaman	Çok yeterli

1.7. Geçerlik ve Güvenirlilik

Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenen bireylerin özerk öğrenme davranışlarını ölçmek amacıyla 25 maddeden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Anket, ön uygulama sonrası yeniden düzenlenmiştir. Anket maddeleri Türkçe eğitimi alanında dört uzman tarafından değerlendirilmiş ve iç geçerlik sağlanmıştır. Anket, Türkçe seviyeleri maddeleri anlamaya yeterli olmayacak öğrenciler için hem İngilizce hem Türkçe hazırlanmıştır.

2. Bulgular

Bu bölümde öğrencilerin uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde özerk öğrenme davranışlarını belirlemek amacıyla uygulanmış olan “Uzaktan Eğitimle Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketi aracılığıyla erişilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

2.1. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşleri

2.1.1. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Derse Katılım ve Dersi Düzenli Takibine İlişkin Bulgular

Tablo 1: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Derse Katılım ve Dersi Düzenli Takibi

Madde Numarası	Maddeler	$\bar{X}$	SS
1	Uzaktan öğrenme sürecinde derslerime canlı katılmaya özen gösteririm.	4.49	0.82
3	Uzaktan öğrenme sürecinde derslere kamerayla katılım sağlarım.	2.69	1.28
4	Uzaktan öğrenme sürecinde ders programımı düzenli olarak takip ederim.	4.61	0.73
5	Uzaktan öğrenme sürecinde ev ödevlerimi yaparım.	4.42	0.94
Toplam		4.05	0.68

“Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “derse katılım ve dersi düzenli takip” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan öğrenme sürecinde ders programımı düzenli olarak takip ederim.” maddesinde (4.61±0.73), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecinde derslere kamerayla katılım sağlarım.” maddesinde (2.69±1.28) olduğu görülmüştür. Derse katılım ve dersin düzenli takibi alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan öğrenme sürecinde derslerime canlı katılmaya özen gösteririm.” maddesinde ortalamanın (4.49±0.82) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde ev ödevlerimi yaparım.” maddesinde ise ortalamanın (4.42±0.94) olduğu görülmektedir. Bu durumda uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin derse eş zamanlı katılım sağlama noktasında çok yeterli düzeyde özerklik sergiledikleri, derslere kamerayla katılım sağlama noktasında yetersiz özerk davranış sergiledikleri, ders programının takibi ve ev ödevleri konusunda da çok yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Derse katılım ve dersin düzenli takibi alt boyutunun genel ortalamasına (4.05) bakıldığında ise bu alt boyutta yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

2.1.2. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Ders Dışı Çalışma Faaliyetlerine İlişkin Bulgular

Tablo 2: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Ders Dışı Çalışma Faaliyetleri

Madde Numarası	Maddeler	$\bar{X}$	SS
2	Uzaktan eğitimde anlamadığım konu olduğunda dersleri kayıttan tekrar izlerim.	3.63	1.21
6	Anlamadığım konuları ders bitince kendi çabalarımla anlamaya çalışırım.	4.23	0.95
16	Uzaktan öğrenme sürecinde daha iyi bir verim elde etmek için kendime özgü bir metot geliştiririm.	3.84	1.13
20	Uzaktan öğrenme sürecinde ders dışı zamanlarımı değerlendirmek için bir çalışma programı hazırlarım.	3.41	1.24
21	Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe dinleme becerimi geliştirmek için ders dışında Türkçe kanallar / programlar takip ederim.	3.69	1.29
22	Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe konuşma becerimi geliştirmek için Türk arkadaşlar edinirim veya arkadaşlarımla Türkçe konuşurum.	3.12	1.41
23	Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe okuma becerimi geliştirmek için seviyeme uygun Türkçe metinler bulup okurum.	3.62	1.21
24	Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe yazma becerimi geliştirmek için yazma etkinlikleri yaparım.	3.49	1.21
25	Türkçe öğrenmeyle iletişim becerilerimi geliştirmek için daha önce Türkçe öğrenmiş kişilerin deneyimlerinden faydalanırım.	3.68	1.28
Toplam		3.63	0.77

“Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “ders dışı çalışma faaliyetleri” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Anlamadığım konuları ders bitince kendi çabalarımla anlamaya çalışırım.” maddesinde (4.23±0.95), en düşük ortalamasının ise “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe konuşma becerimi geliştirmek için Türk arkadaşlar edinirim veya arkadaşlarımla Türkçe konuşurum.” maddesinde (3.12±1.41) olduğu görülmüştür. Ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan eğitimde anlamadığım konu olduğunda dersleri kayıttan tekrar izlerim.” maddesinde ortalamasının (3.63±1.21) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde daha iyi bir verim elde etmek için kendime özgü bir metot geliştiririm.” maddesinde ortalamasının (3.84±1.13) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde ders dışı zamanlarımı değerlendirmek için bir çalışma programı hazırlarım.” Maddesinde (3.41±1.24) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe okuma becerimi geliştirmek için seviyeme uygun Türkçe metinler bulup okurum.” maddesinde (3.62±1.21) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe yazma becerimi geliştirmek için yazma etkinlikleri yaparım.” maddesinde (3.49±1.21) olduğu ve “Türkçe öğrenmeyle iletişim becerilerimi geliştirmek için daha önce Türkçe öğrenmiş kişilerin deneyimlerinden faydalanırım.” maddesinde ise (3.68±1.28) olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen bireylerin derste anlamadıkları konuları kendi çabalarıyla anlamaya çalışma konusunun bu alt boyuta ilişkin en yüksek oranda gösterilen özerk davranış olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutuna ilişkin en düşük özerklik gösterilen davranışın ise konuşma becerilerini geliştirmek için Türk arkadaşlar edinme veya arkadaşlarıyla Türkçe konuşma davranışı olduğu görülmektedir. Ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutunun ortalamasının ise (3.63±0.77) olduğu görülmektedir. Bu durumda uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin anlamadığı konuları daha sonra kayıttan izleme, kendine özgü bir öğrenme metodu geliştirme, kendilerine bir ders programı oluşturma, dinleme becerilerini geliştirmek için Türkçe kanallar / programlar takip etme, okuma becerisini geliştirmek için Türkçe metinler okuma, yazma becerisini geliştirmek için yazma etkinlikleri yapma ve Türkçe öğrenmiş kişilerin deneyimlerinden faydalanma konularında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Ders bittikten sonra anlamadıkları konuyu kendi çabalarıyla anlama noktasında ise çok yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutunun genel ortalamasına (3.63) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

2.1.3. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Ders ve Ders Dışı Etkileşimlerine İlişkin Bulgular

Tablo 3: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Ders ve Ders Dışı Etkileşimleri

Madde Numarası	Maddeler	$\bar{X}$	SS
7	Uzaktan öğrenme sürecinde anlamadığım konuları öğretmenimle tartışmak isterim.	3.77	1.13
13	Uzaktan eğitimde daha iyi Türkçe öğrenmek için ders dışı etkinliklere katılma fırsatları ararım.	3.90	1.11
Toplam		3.83	0.91

“Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “ders ve ders dışı etkileşim” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitimde daha iyi Türkçe öğrenmek için ders dışı etkinliklere katılma fırsatları ararım.” maddesinde (3.90±1.11), en düşük ortalamasının ise “Uzaktan öğrenme sürecinde anlamadığım konuları öğretmenimle tartışmak isterim.” maddesinde (3.77±1.13) olduğu görülmüştür. Ders ve ders dışı

etkileşim alt boyutunun genel ortalamasının ise (3.83±0.91) olduğu görülmektedir. Bu durumda uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin anlamadığı konuları öğretmeniyle tartışma ve ders dışı etkinliklere katılma noktasında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Ders ve ders dışı etkileşim alt boyutunun genel ortalamasına bakıldığında (3.83) öğrencilerin yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir.

2.1.4. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öz Değerlendirme Yapabilmesine İlişkin Bulgular

Tablo 4: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öz Değerlendirme Yapabilmesi

Madde Numarası	Maddeler	$\bar{X}$	SS
8	Uzaktan Türkçe öğrenirken her ders sonrası kendimi değerlendiririm.	3.73	1.12
10	Uzaktan Türkçe eğitiminde sınavlarda yaptığım hataları kontrol ederim.	4.13	1.08
11	Uzaktan öğrenme sürecinde öğrenme sorumluluklarımın farkındayım.	4.47	0.82
15	Uzaktan Türkçe öğrenirken kendi gelişimimi takip ederim.	3.94	1.05
Toplam		4.07	0.69

“Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “öz değerlendirme yapabilme” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan öğrenme sürecinde öğrenme sorumluluklarımın farkındayım.” maddesinde (4.47±0.82), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan Türkçe öğrenirken her ders sonrası kendimi değerlendiririm.” maddesinde (3.73±1.12) olduğu görülmüştür. “Öz değerlendirme yapabilme” alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan Türkçe eğitiminde sınavlarda yaptığım hataları kontrol ederim.” maddesinde ortalamanın (4.13±1.08) olduğu, “Uzaktan Türkçe öğrenirken kendi gelişimimi takip ederim.” maddesinde ise ortalamanın (3.94±1.05) olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen bireylerin öz değerlendirme yapabilme durumlarına ilişkin özerk davranışlardan en fazla, öğrenme sorumluluklarının farkında olma davranışını gösterdikleri görülmektedir. Öğrencilerin bu alt boyuta ilişkin en az gösterdikleri özerk davranışın ise yapılan dersler sonrası kendi durumlarını değerlendirmeleri olduğu görülmektedir. Bu durumda uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin ders sonrası kendi durumunu değerlendirme, sınavlarda yaptıkları hataları kontrol etme ve kendi gelişimlerini takip etme noktalarında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Öğrenme sorumluluklarının farkında olma noktasında ise çok yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Öz değerlendirme yapabilme alt boyutunun genel ortalamasına (4.07) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış sergilendiği görülmektedir.

2.1.5. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Mevcut İmkânlardan Yararlanmasına İlişkin Bulgular

Tablo 5: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Mevcut İmkânlardan Yararlanması

Madde Numarası	Maddeler	$\bar{X}$	SS
9	Uzaktan Türkçe öğrenirken teknolojinin sunduğu imkânları kullanmaya çalışırım.	4.07	1.09
18	Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe derslerimi desteklemek için medya araçlarını kullanırım.	3.78	1.20
19	Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe derslerinde Web 2.0 araçlarından yararlanırım.	2.84	1.40
Toplam		3.56	0.93

“Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “mevcut imkânlardan yararlanma” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan Türkçe öğrenirken teknolojinin sunduğu imkânları kullanmaya çalışırım.” maddesinde (4.07±1.09), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe derslerinde Web 2.0 araçlarından yararlanırım.” maddesinde (2.84±1.40) olduğu görülmüştür. Öğrencilerin mevcut imkânlardan yararlanması alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe derslerimi desteklemek için medya araçlarını kullanırım.” maddesinde ortalamanın (3.78±1.20) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu alt boyuta ilişkin en fazla gösterdikleri özerk davranışın teknolojinin sunduğu imkânlardan yararlanmak olduğu görülürken en az gösterilen özerk davranışın ise Web 2.0 araçlarından yararlanmak olduğu görülmektedir. Bu durumda uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin teknolojinin sunduğu imkânları kullanma ve medya araç gereçlerinden faydalanma noktalarında yeterli düzeyde özerk davranış gösterdikleri görülmektedir. Öğrencilerin Web 2.0 araçlarından yararlanma noktasında ise kısmen yeterli düzeyde özerk davranış gösterdikleri görülmektedir. Mevcut imkânlardan yararlanma alt boyutunun genel ortalamasına (3.56) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

2.1.6. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Sorumluluk Bilinci ve Sorun Çözme Becerisine İlişkin İlişkin Bulgular

Tablo 6: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Sorumluluk Bilinci ve Sorun Çözme Becerisi

Madde Numarası	Maddeler	$\bar{X}$	SS
12	Uzaktan Türkçe öğrenirken karşılaştığım sorunları çözmeye çalışırım.	4.25	0.96
14	Uzaktan öğrenme sürecinde öğrenmeyle ilgili sorumluluklar öğretmenimden çok bana aittir.	3.99	0.98
17	Uzaktan öğrenme sürecini, bu sürecin bana yüklediği zorlu sorumlulukları fark ederek yürütürüm.	3.87	1.02
Toplam		4.04	0.73

“Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan Türkçe öğrenirken karşılaştığım sorunları çözmeye çalışırım.” maddesinde (4.25±0.96), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecini, bu sürecin bana yüklediği zorlu sorumlulukları fark ederek yürütürüm.” maddesinde (3.87±1.02) olduğu görülmüştür. Öğrencilerin mevcut imkânlardan yararlanması alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan öğrenme sürecinde öğrenmeyle ilgili sorumluluklar öğretmenimden çok bana aittir.” maddesinde ortalamanın (3.99±0.98) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu alt boyuta ilişkin en fazla gösterdikleri özerk davranışın uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunları çözmek olduğu görülürken en az gösterilen özerk davranışın ise uzaktan eğitim sürecinin kendilerine yükledikleri zorlu sorumlulukları fark ederek sürece devam ettirmeleri olduğu görülmektedir. Bu durumda uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin bu süreçte karşılaştıkları sorunları çözme, öğrenme sorumluluklarının öğretmeninden çok kendilerinde olduğunun farkında olma ve uzaktan eğitim sürecinin sorumluluklarının farkında olma noktalarında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutunun genel ortalamasına (4.04) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

2.2. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet, Yaş ve Eğitim Düzeyi Açısından Farklılaşma Durumuna İlişkin Bulgular

2.2.1. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşleri Cinsiyet Açısından Farklılaşma Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 7: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşleri Cinsiyet Açısından Farklılaşma Durumu

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	MWU	p
Derse Katılım ve Dersi Düzenli Takip	Kadın	295	204.53	60337.5	12232.5	.021
	Erkek	98	174.32	17083.5		
Ders Dışı Çalışma Faaliyetleri	Kadın	295	196.16	57866.5	14206.5	.798
	Erkek	98	199.54	19554.5		
Etkileşim	Kadın	295	207.46	61200.0	11370	.001
	Erkek	98	165.52	16221.0		
Öz Değerlendirme Yapabilme	Kadın	295	203.87	60142.5	12427.5	.036
	Erkek	98	176.31	17278.5		
Mevcut İmkânlardan Yararlanma	Kadın	295	196.89	58082.0	14422.0	.973
	Erkek	98	197.34	19339.0		
Sorumluluk Bilinci ve Sorun Çözme Becerisi	Kadın	295	199.94	58983.0	13587.0	.368
	Erkek	98	188.14	18438.0		

Tabloda “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin alt boyutlarının cinsiyet değişkeni açısından farklılaşma durumu ortaya konulmuştur. Tabloya bakıldığında cinsiyet değişkenine göre “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin ders dışı çalışma faaliyetleri, mevcut imkânlardan yararlanma ve sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmezken ($p>0.05$); Derse katılım ve dersi düzenli takip, etkileşim ve öz değerlendirme yapabilme alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0.05$). Bu anlamlı farklılığın derse katılım ve dersi düzenli takip, etkileşim ve öz değerlendirme yapabilme alt boyutlarında kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Analiz sonuçlarına göre; kadınların derse katılım ve dersi düzenli takip alt boyutunda ortalamının 204.53 olduğu, etkileşim alt boyutunda ortalamının 207.46 olduğu, öz değerlendirme yapabilme alt boyutunda ortalamının 203.87 olduğu ve sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutunda ortalamının 199.94 olduğu, erkeklerin derse katılım ve dersi düzenli takip alt boyutunda ortalamının 174.32 olduğu, etkileşim alt boyutunda ortalamının 165.52 olduğu, öz değerlendirme yapabilme alt boyutunda ortalamının 176.31 olduğu ve sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutunda ortalamının 188.14 olduğu görüldüğünden dolayı alt boyut puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenirken, erkeklerin ise ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutunda ortalamının 199.54 olduğu ve mevcut imkânlardan yararlanma alt boyutunda ortalamının 197.34 olduğu, kadınların ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutunda ortalamının 196.16 olduğu ve mevcut imkânlardan yararlanma alt boyutunda ortalamının 196.89 olduğu görüldüğünden bu alt boyutlarda kadınların anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir.

2.2.2. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşleri Yaş Açısından Farklılaşma Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 8: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşleri Yaş Açısından Farklılaşma Durumu

Boyutlar	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	MWU	p
Derse Katılım ve Dersi Düzenli Takip	8-17 Yaş	294	211.77	62261.0	18896	.202
	18-24 Yaş	139	228.06	31700.0		
Ders Dışı Çalışma Faaliyetleri	8-17 Yaş	294	218.27	64170.5	20060,5	.759
	18-24 Yaş	139	214.32	29790.5		
Etkileşim	8-17 Yaş	294	220.88	64939.0	19292	.341
	18-24 Yaş	139	208.79	29022.0		
Öz Değerlendirme Yapabilme	8-17 Yaş	294	219.09	64411.5	19819,5	.611
	18-24 Yaş	139	212.59	29549.5		
Mevcut İmkânlardan Yararlanma	8-17 Yaş	294	210.73	61956.0	18591	.127
	18-24 Yaş	139	230.25	32005.0		
Sorumluluk Bilinci ve Sorun Çözme Becerisi	8-17 Yaş	294	214.37	63026.0	19661	.521
	18-24 Yaş	139	222.55	30935.0		

Tabloda “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin alt boyutlarının yaş değişkeni açısından farklılaşma durumu ortaya konulmuştur. Tabloya bakıldığında yaş değişkenine göre “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin derse katılım ve dersi düzenli takip, ders dışı çalışma faaliyetleri, etkileşim, öz değerlendirme yapabilme, mevcut imkânlardan yararlanma, sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

2.2.3. Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşleri Eğitim Düzeyi Açısından Farklılaşma Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 9: Uzaktan Eğitim Yoluyla Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Öğrenme Özerkliği Davranışlarına İlişkin Görüşleri Eğitim Düzeyi Açısından Farklılaşma Durumu

Boyutlar	Eğitim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sd	WH
Derse Katılım ve Dersi Düzenli Takip	İlkokul	101	247.47	1.201	024
	Lise ve Dengi Okullar	240	203.17		
	Ön lisans	20	242.98		
	Lisans	47	201.74		
	Lisansüstü	25	234.62		
Ders Dışı Çalışma Faaliyetleri	İlkokul	101	210.1	.623	459
	Lise ve Dengi Okullar	240	218.85		
	Ön lisans	20	263.8		
	Lisans	47	205.24		
	Lisansüstü	25	211.78		
Etkileşim	İlkokul	101	230.12	4	.779
	Lise ve Dengi Okullar	240	221.82		
	Ön lisans	20	208.88		
	Lisans	47	196.73		
	Lisansüstü	25	162.34		
Öz Değerlendirme Yapabilme	İlkokul	101	225.19	.272	513
	Lise ve Dengi Okullar	240	219.85		
	Ön lisans	20	225.15		
	Lisans	47	190.52		
	Lisansüstü	25	199.76		
Mevcut İmkânlardan Yararlanma	İlkokul	101	226.78	.279	685
	Lise ve Dengi Okullar	240	209.86		
	Ön lisans	20	226.2		
	Lisans	47	217.06		
	Lisansüstü	25	238.6		
Sorumluluk Bilinci ve Sorun Çözme Becerisi	İlkokul	101	232.16	.619	460
	Lise ve Dengi Okullar	240	216.91		
	Ön lisans	20	216.03		
	Lisans	47	199.49		
	Lisansüstü	25	190.36		

Tabloda katılımcıların eğitim düzeyi değişkenine göre “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin derse katılım ve düzenli takip alt boyutunda anlamlı farklılık görülmüştür ($p < 0.05$). Öğrencilerin derse katılım ve dersi düzenli takip etmeleri noktasında eğitim düzeyleri önem göstermektedir. Yani uzaktan Türkçe öğrenen bireylerin derse katılım ve dersi düzenli takip etme özerk davranışları ile eğitim

düzeyleri arasında ilişki bulunmaktadır. Ancak diğer alt boyut puanlarına bakıldığında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutunda ($p=,024$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0,05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin ders dışı çalışma faaliyetleri ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Etkileşim alt boyutunda ($p=,100$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0,05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin etkileşim davranışları ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Öz değerlendirme yapabilme alt boyutunda ($p=,513$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0,05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin öz değerlendirme yapabilme davranışları ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Mevcut imkânlardan yararlanma alt boyutunda ($p=,685$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0,05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin m ile eğitim düzeyleri mevcut imkânlardan yararlanma davranışları ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutunda ($p=,024$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0,05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

3. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışmanın verilerine bakıldığında öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “derse katılım ve dersi düzenli takip” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan öğrenme sürecinde ders programımı düzenli olarak takip ederim.” maddesinde (4.61 ± 0.73), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecinde derslere kamerayla katılım sağlıyorum.” maddesinde (2.69 ± 1.28) olduğu görülmüştür. Ders katılım ve dersin düzenli takibi alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan öğrenme sürecinde derslerime canlı katılmaya özen gösteririm.” maddesinde ortalamanın (4.49 ± 0.82) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde ev ödevlerimi yaparım.” maddesinde ise ortalamanın (4.42 ± 0.94) olduğu görülmüştür. Bu verilerden hareketle uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen bireylerin ders programını düzenli olarak takip etmeye özen gösterdikleri ancak derslere kamera ile katılım sağlama noktasında bu denli özen göstermedikleri görülmüştür. Uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin derse canlı katılım sağlama noktasında çok yeterli düzeyde özerklik sergiledikleri, derslere kamerayla katılım sağlama noktasında yetersiz özerk davranış sergiledikleri, ders programının takibi ve ev ödevleri konusunda da çok yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Ders katılım ve dersin düzenli takibi alt boyutunun genel ortalamasına (4.05) bakıldığında ise bu alt boyutta yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

Bu durumda uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin büyük çoğunluğunun öğrenim sürecinde derslere katılım sağlamaya özen gösterdikleri ve dolayısıyla “derse katılım” özerk davranışını çoğunlukla gösterdikleri görülmüştür. Bu alt boyuta ilişkin dikkat çeken sonuç ise öğrencilerin derslere kamerayla katılımının yalnızca “kısmen yeterli” düzeyde olmasıdır. Kamera olmadan derse katılım öğrencinin dersi yeterince ciddiye almamasına ve etkileşiminin azalmasına sebep olmaktadır.

Çalışmanın verilerine bakıldığında öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “ders dışı çalışma faaliyetleri” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Anlamadığım

konuları ders bitince kendi çabalarımla anlamaya çalışırım.” maddesinde (4.23±0.95), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe konuşma becerimi geliştirmek için Türk arkadaşlar edinirim veya arkadaşlarımla Türkçe konuşurum.” maddesinde (3.12±1.41) olduğu görülmüştür. Ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan eğitimde anlamadığım konu olduğunda dersleri kayıttan tekrar izlerim.” maddesinde ortalamanın (3.63±1.21) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde daha iyi bir verim elde etmek için kendime özgü bir metot geliştiririm.” maddesinde ortalamanın (3.84±1.13) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde ders dışı zamanlarımı değerlendirmek için bir çalışma programı hazırlarım.” maddesinde (3.41±1.24) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe okuma becerimi geliştirmek için seviyeme uygun Türkçe metinler bulup okurum.” maddesinde (3.62±1.21) olduğu, “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe yazma becerimi geliştirmek için yazma etkinlikleri yaparım.” maddesinde (3.49±1.21) olduğu ve “Türkçe öğrenmeyle iletişim becerilerimi geliştirmek için daha önce Türkçe öğrenmiş kişilerin deneyimlerinden faydalanırım.” maddesinde ise (3.68±1.28) olduğu görülmektedir. Uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin anlamadığı konuları daha sonra kayıttan izleme, kendine özgü bir öğrenme metodu geliştirme, kendilerine bir ders programı oluşturma, dinleme becerilerini geliştirmek için Türkçe kanallar / programlar takip etme, okuma becerisini geliştirmek için Türkçe metinler okuma, yazma becerisini geliştirmek için yazma etkinlikleri yapma ve Türkçe öğrenmiş kişilerin deneyimlerinden faydalanma konularında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Ders bittikten sonra anlamadıkları konuyu kendi çabalarıyla anlama noktasında ise çok yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutunun genel ortalamasına (3.63) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

Çalışmanın verilerine bakıldığında “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “ders ve ders dışı etkileşim” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitimde daha iyi Türkçe öğrenmek için ders dışı etkinliklere katılma fırsatları ararım.” maddesinde (3.90±1.11), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecinde anlamadığım konuları öğretmenimle tartışmak isterim.” maddesinde (3.77±1.13) olduğu görülmüştür. Ders ve ders dışı etkileşim alt boyutunun genel ortalamasının ise (3.83±0.91) olduğu görülmektedir. Uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin anlamadığı konuları öğretmeniyle tartışma ve ders dışı etkinliklere katılma noktasında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Ders ve ders dışı etkileşim alt boyutunun genel ortalamasına bakıldığında (3.83) öğrencilerin yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir.

Çalışmanın verilerine bakıldığında “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “öz değerlendirme yapabilme” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan öğrenme sürecinde öğrenme sorumluluklarımın farkındayım.” maddesinde (4.47±0.82), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan Türkçe öğrenirken her ders sonrası kendimi değerlendiririm.” maddesinde (3.73±1.12) olduğu görülmüştür. Öz değerlendirme yapabilme alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan Türkçe eğitiminde sınavlarda yaptığım hataları kontrol ederim.” maddesinde ortalamanın (4.13±1.08) olduğu, “Uzaktan Türkçe öğrenirken kendi gelişimimi takip ederim.” maddesinde ise ortalamanın (3.94±1.05) olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen bireylerin öz değerlendirme yapabilme durumlarına ilişkin özerk davranışlardan en fazla, öğrenme sorumluluklarının farkında olma davranışını

gösterdikleri görülmektedir. Öğrencilerin bu alt boyuta ilişkin en az gösterdikleri özerk davranışın ise yapılan dersler sonrası kendi durumlarını değerlendirmeleri olduğu görülmektedir. Bu durumda uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin ders sonrası kendi durumunu değerlendirme, sınavlarda yaptıkları hataları kontrol etme ve kendi gelişimlerini takip etme noktalarında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Öğrenme sorumluluklarının farkında olma noktasında ise çok yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir. Öz değerlendirme yapabilme alt boyutunun genel ortalamasına (4.07) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış sergilendiği görülmektedir.

Çalışmanın verilerine bakıldığında “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “mevcut imkânlardan yararlanma” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan Türkçe öğrenirken teknolojinin sunduğu imkânları kullanmaya çalışırım.” maddesinde (4.07±1.09), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecinde Türkçe derslerinde Web 2.0 araçlarından yararlanırım.” maddesinde (2.84±1.40) olduğu görülmüştür. Öğrencilerin mevcut imkânlardan yararlanması alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe derslerimi desteklemek için medya araçlarını kullanırım.” maddesinde ortalamanın (3.78±1.20) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu alt boyuta ilişkin en fazla gösterdikleri özerk davranışın teknolojinin sunduğu imkânlardan yararlanmak olduğu görülürken en az gösterilen özerk davranışın ise Web 2.0 araçlarından yararlanmak olduğu görülmektedir. Uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin teknolojinin sunduğu imkânları kullanma ve medya araç gereçlerinden faydalanma noktalarında yeterli düzeyde özerk davranış gösterdikleri görülmektedir. Öğrencilerin Web 2.0 araçlarından yararlanma noktasında ise kısmen yeterli düzeyde özerk davranış gösterdikleri görülmektedir. Mevcut imkânlardan yararlanma alt boyutunun genel ortalamasına (3.56) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

Şengül’ün (2021) “Uzaktan Eğitim Sürecinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi” isimli çalışmasında ulaştığı sonuçlardan biri öğreticilerin uzaktan Türkçe öğretimi sırasında teknolojik materyallerin vazgeçilmez bir unsur olduğunu belirtmeleridir. Bu bağlamda bu çalışmada da teknolojik materyallerin kullanımı incelenmiştir.

Çalışmanın verilerine bakıldığında “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi” alt boyutunda en yüksek ortalamanın “Uzaktan Türkçe öğrenirken karşılaştığım sorunları çözmeye çalışırım.” maddesinde (4.25±0.96), en düşük ortalamanın ise “Uzaktan öğrenme sürecini, bu sürecin bana yüklediği zorlu sorumlulukları fark ederek yürütürüm.” maddesinde (3.87±1.02) olduğu görülmüştür. Öğrencilerin mevcut imkânlardan yararlanması alt boyutuna ilişkin diğer maddelere bakıldığında ise “Uzaktan öğrenme sürecinde öğrenmeyle ilgili sorumluluklar öğretmenimden çok bana aittir.” maddesinde ortalamanın (3.99±0.98) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu alt boyuta ilişkin en fazla gösterdikleri özerk davranışın uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunları çözmek olduğu görülürken en az gösterilen özerk davranışın ise uzaktan eğitim sürecinin kendilerine yükledikleri zorlu sorumlulukları fark ederek sürece devam ettirmeleri olduğu görülmektedir. Uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin bu süreçte karşılaştıkları sorunları çözmeye, öğrenme sorumluluklarının öğretmeninden çok kendilerinde olduğunun farkında olma ve uzaktan eğitim sürecinin sorumluluklarının farkında olma noktalarında yeterli düzeyde özerk davranış sergiledikleri görülmektedir.

Sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutunun genel ortalamasına (4.04) bakıldığında ise yeterli düzeyde özerk davranış gösterildiği görülmektedir.

Veriler neticesinde öğretmenler uzaktan Türkçe öğrenme sürecinde öğrencilerin neredeyse yarısının öğrenme sorumluluklarının öğretmenlerinden çok kendisinde olduğunu farkında olduğunu belirtirken öğrenciler ise “yeterli” düzeyde farkında olduklarını belirtmişlerdir.

Uzaktan Türkçe öğrenme sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunları çözmeleri büyük önem arz eder. Eraslan ve Yücel (2021) “Ortaöğretim Öğrencilerinin Uzaktan Yabancılara Türkçe Öğretimine Bakışı (Kazakistan ve Bosna-Hersek Örnekleri)” isimli çalışmalarında teknik altyapı ve internet erişiminin uzaktan eğitim sürecinde etkili olduğunu vurgulamışlardır. Bu çalışmada ise öğrencilerin canlı derse katılım noktasında yeterli düzeyde özerklik gösterdikleri ancak kamerayla canlı katılım noktasında ortalamanın düşük olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla kamera ekipmanlarına ulaşım, teknik alt yapı ve internet bağlantısı gibi etkenlerin özerk davranışları etkilediği bir gerçektir.

Çalışmanın verilerine bakıldığında cinsiyet değişkenine göre “Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları” anketinin “ders dışı çalışma faaliyetleri, mevcut imkânlardan yararlanma ve sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmezken ($p>0.05$); “derse katılım ve düzenli takip, etkileşim ve öz değerlendirme yapabilme” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0.05$). Bu anlamlı farklılığın “derse katılım ve düzenli takip, etkileşim ve öz değerlendirme yapabilme” alt boyutlarında kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Analiz sonuçlarına göre; kadınların “derse katılım ve düzenli takip (204.53), etkileşim (207.46), öz değerlendirme yapabilme (203.87) ve sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi (199.94)”, erkeklerin “derse katılım ve düzenli takip (174.32), etkileşim (165.52), öz değerlendirme yapabilme (176.31) ve sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi (188.14)” alt boyut puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenirken, erkeklerin ise “ders dışı çalışma faaliyetleri (199.54) ve mevcut imkânlardan yararlanma (197.34)”, kadınların “ders dışı çalışma faaliyetleri (196.16) ve mevcut imkânlardan yararlanma (196.89)” alt boyutlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda ders dışı çalışma faaliyetleri, mevcut imkânlardan yararlanma ve sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi davranışlarını göstermede cinsiyetin etkili bir faktör olmadığı görülmektedir. Ders katılım ve düzenli takip, etkileşim ve öz değerlendirme davranışlarını göstermede ise kadınların daha özerk davrandıkları görülmektedir.

Uzaktan Türkçe öğrenme sürecinde kadınların derse katılım ve dersi düzenli takip etme, sınıf içi etkileşim ve öz değerlendirme yapabilme konusunda erkeklerden daha özerk oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan Türkçe öğrenme sürecinde bu hususlar dışındaki özerk davranışları (ders dışı çalışma faaliyetleri, mevcut imkânlardan yararlanma, sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi) sergileme hususunda cinsiyetin önemli bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aydın (2010) tarafından yapılmış olan “İkinci Dil Olarak İngilizce Öğrenimindeki Başarı Düzeyinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenme” isimli çalışmada ikinci dil olarak İngilizce öğrenmedeki başarı düzeyinin bazı değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda İngilizce öğrenmede kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı olduğu sonucuna varılmıştır. Başarılı bir öğrenim sürecinin özerk davranışlar sergilemekten geçtiği göz

önünde bulundurulduğunda çalışmanın örneklem grubundaki kadınların uzaktan Türkçe öğrenme sürecinde başarılı oldukları düşünülmektedir. Dil öğrenme sürecinde başarı ve özerklik arasında doğru orantı vardır. Bu sebeple söz konusu diller farklı olsa da dil öğrenme sürecinin gereklilikleri ortaktır. Aydın'ın (2010) çalışmasında ulaştığı sonuç bu çalışmada ulaşılan sonucu destekler niteliktedir.

Anna C. Sikora (2002) tarafından yapılmış olan "A Profile of Participation in Distance Education" (Uzaktan Eğitime Katılım Profili) isimli çalışmada uzaktan eğitim katılımcılarının profilleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda uzaktan eğitim derslerine katılma noktasında kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde katılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Derslere düzenli olarak katılmak, ders programını takip etmek ve katılımı süreç boyunca yüksek tutmak öğrenim süreci için oldukça önem arz eden özerk davranışlardır. Bu çalışmada da kadınların bazı özerk davranışları gösterme noktasında erkeklerden daha başarılı olmaları, Sikora'nın (2002) çalışmasında ulaştığı sonuçla örtüşür niteliktedir.

Çalışmanın verilerine bakıldığında yaş değişkenine göre "Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları" anketinin derse katılım ve düzenli takip, ders dışı çalışma faaliyetleri, etkileşim, öz değerlendirme yapabilme, mevcut imkânlardan yararlanma, sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Bu durumda öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğrenme sürecinde özerk davranışlar sergilemelerinin yaşla herhangi bir ilgisinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın verilerine bakıldığında katılımcıların eğitim düzeyi değişkenine göre "Uzaktan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Özerk Öğrenme Davranışları" anketinin "derse katılım ve düzenli takip" alt boyutunda anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0.05$). Öğrencilerin derse katılım ve dersi düzenli takip etmeleri noktasında eğitim düzeyleri önem göstermektedir. Yani uzaktan Türkçe öğrenen bireylerin derse katılım ve dersi düzenli takip etme özerk davranışları ile eğitim düzeyleri arasında ilişki bulunmaktadır. Ancak diğer alt boyut puanlarına bakıldığında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Ders dışı çalışma faaliyetleri alt boyutunda ($p=,024$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0.05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin ders dışı çalışma faaliyetleri ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Etkileşim alt boyutunda ($p=,100$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0.05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin etkileşim davranışları ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Öz değerlendirme yapabilme alt boyutunda ($p=,513$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0.05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin öz değerlendirme yapabilme davranışları ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Mevcut imkânlardan yararlanma alt boyutunda ($p=,685$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0.05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin m ile eğitim düzeyleri mevcut imkânlardan yararlanma davranışları ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi alt boyutunda ($p=,024$) olarak tespit edilmiştir. Bu değer 0.05 değerinden büyük olduğu için uzaktan Türkçe öğrenen öğrencilerin sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Uzaktan Türkçe öğrenme sürecinde yalnızca derse ve katılım ve dersin düzenli takip edilmesi noktasında eğitim düzeyi önem göstermektedir. Bu sebeple genel anlamda uzaktan

Türkçe öğrenme sürecinde özerk davranışlar gösterme ile eğitim düzeyi arasında bir ilişki olmadığı söylenebilir.

Bu sonuçlardan hareketle uzaktan eğitim ile yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde öğrenen özerkliğini desteklemeye müsait platformlar ve Web 2.0 araçlarının tercih edilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

- Alkan, C. (1987). *Uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Altıparmak, M., Kurt, İ. D. ve Kapıdere, M. (2011). *E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri*. Malatya: Akademik Bilişim 11-XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı.
- Alyılmaz, C. (2010). Türkçe öğretiminin sorunları. *Turkish Studies*, 5(3), 728-749.
- Aydın, S. (2010). İkinci dil olarak İngilizce öğrenimindeki başarı düzeyinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (8)2, 273-285.
- Biçer, N. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrenen özerkliği süreçlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Candy, P. C. (1991). *Self-direction for lifelong learning*. JosseBass, California.
- Er, O. ve Alyılmaz, S. (2022). *Web 2.0 araçları ile kültür destekli yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. İzmir: Duvar Yayınları.
- Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, K. Ç. (2012). Yabancılara Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(2), 51-69.
- Eraslan, F. ve Yücel, D. (2021). Ortaöğretim öğrencilerinin uzaktan yabancılara Türkçe öğretimine bakışı (Kazakistan ve Bosna Hersek örnekleri). *Kesit Akademi Dergisi*, 7(26), 483-499.
- Holec, H. (1981). *Autonomy and foreign language learning*. Oxford / New York: Pergamon Press.
- Kılıç, S. (2013). Örneklemeye yöntemleri. *Journal Of Mood Disorders*, 3(1).
- Moore, M. & Kearsley, G. (2005). *Distance education: a system view*. Canada: Wadsworth.
- Şengül, K. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 174-222.
- Sikora, A. C. (2002). A profile of participation in distance education: 1999-2000, *Education Statistics Quarterly*, 4(4).

Extended Abstract

In order for a student to be successful in the language learning process, he/she must work in a planned and programmed manner, be able to identify his/her own shortcomings, and most importantly, be willing and motivated to be involved in this process. By reviewing this entire learning process, one must confront the negativities that may be experienced during the process and be able to fulfill all responsibilities of the learning process. Therefore, a student who has completed this process has also become a high level autonomous learner.

Although there are various studies in the literature on autonomous learning behaviors in teaching Turkish as a foreign language, examining students' autonomous learning behaviors during the distance education process during the Covid-19 Pandemic is an important research topic.

In this study, it is aimed to examine the autonomous behaviors of students learning Turkish through distance education.

In this study, autonomous learning behaviors of students learning Turkish as a foreign language through distance education were examined. In this study, a survey research was preferred since it was aimed to determine the autonomous learning behaviors of individuals learning Turkish as a foreign language from a distance.

Looking at the data of the study it is seen that the students who learn Turkish as a foreign language from a distance exhibit a very sufficient level of autonomy in terms of participating in the lesson live, they exhibit insufficient autonomous behavior in participating in the lessons with a camera, and they exhibit a very sufficient level of autonomous behavior in following the course schedule and homework. When the general average (4.05) of the sub-dimension of attendance and regular follow-up of the course is examined, it is seen that a sufficient level of autonomous behavior is shown in this sub-dimension.

For students learning Turkish as a foreign language from a distance, to watch the subjects they do not understand later, to develop a unique learning method, to create a curriculum for themselves, to follow Turkish channels/programs to improve their listening skills, to read Turkish texts to improve their reading skills, to improve their writing skills. It is seen that they exhibit a sufficient level of autonomous behavior in writing activities and benefiting from the experiences of people who have learned Turkish. It is seen that they exhibit a very sufficient level of autonomous behavior at the point of understanding the subject they do not understand with their own efforts after the lesson is over. When the general average of the extra-curricular activities sub-dimension is examined (3.63), it is seen that a sufficient level of autonomous behavior is shown.

Also It is seen that the students who learn Turkish as a foreign language from a distance show a sufficient level of autonomous behavior in terms of using the opportunities offered by technology and making use of media tools. It is seen that the students show a partially sufficient level of autonomous behavior at the point of using Web 2.0 tools. When the general average (3.56) of the sub-dimension of benefiting from the available opportunities is examined, it is seen that there is a sufficient level of autonomous behavior.

When the data of the study is examined, it is seen that gender is not an effective factor in showing extracurricular activities, benefiting from available opportunities, responsibility awareness and problem solving skills according to the gender variable. It is seen that women behave more autonomously in participating in the course and showing regular follow-up, interaction and self-evaluation behaviors.

When the data of the study is examined, it has been determined that there is no significant difference in the sub-dimensions of the Autonomous Learning Behaviors of Individuals Learning Turkish as a Foreign Language remotely according to the age variable, participation in the lesson and regular follow-up, extracurricular activities, interaction, self-evaluation, benefiting from available opportunities, awareness of responsibility and problem-solving skills. ($p>0.05$) In this case, it was determined that the students' autonomous behaviors in the process of learning Turkish through distance education were not related to age. In the distance Turkish learning process, the level of education is important only in terms of attendance and regular follow-up of the lesson. For this reason, it can be said that there is no relationship between autonomous behaviors and education level in the distance Turkish learning process.